

Received: 23 Oct 2020, Revised: 7 Feb 2021

Accepted: 18 May 2021

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ปณณทัต ตันธนปัญญากร¹ กล้าณรงค์ วงศ์พิทักษ์^{1,*} ธรรมศักดิ์ สายแก้ว² วรางคณา จันทรคง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความตรงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญและมีความเชื่อมั่นทั้งนี้โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ความรู้เรื่องบุหรี่เท่ากับ 0.84, ทศนคติต่อการสูบบุหรี่ เท่ากับ 0.81, การเข้าถึงบุหรี่ เท่ากับ 0.90, ความรู้กฎหมายและข้อห้ามในการสูบบุหรี่ เท่ากับ 0.79 และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ เท่ากับ 0.92 มีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ในเยาวชนที่มีอายุ 15 ปี- 18 ปี ที่อาศัยอยู่ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 280 คน โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาความสัมพันธ์ด้วยค่าสถิติ Chi-Square ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.93 อายุเฉลี่ย 16.83 ปี (SD=0.97) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน สูบบุหรี่ ร้อยละ 39.64 โดยปัจจัยส่วนบุคคล อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ ในขณะที่ เพศ ด้านอาชีพของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ ปัจจัยด้านการเข้าถึงบุหรี่ ปัจจัยด้านการได้รับความรู้ทางกฎหมาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการป้องกันการสูบบุหรี่ของเยาวชน ทั้งเยาวชนที่สูบบุหรี่อยู่แล้วและเยาวชนที่มีแนวโน้มในการเริ่มสูบบุหรี่ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพในการดำเนินการต่อไป

คำสำคัญ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ เยาวชน

¹ อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

* Corresponding author: klarnarong.wong@vru.ac.th

*Original Article***Factors Associated with smoking behavior of youth in Lat Yai Sub district
Mueang Samut-Songkhram District Samut Songkhram Province**

Phannathat Tanthanapanyakorn¹ Klarnarong Wongpituk^{1,*},
Tamasak Saykaew², Warangkana Chankong³

Abstract

The purpose of this Survey research was to examine factors affecting smoking behavior of youth in Lat-Yai sub-district Mueang Samut-Songkhram District Samut-Songkhram Province. Data collected by using personal, knowledge, attitude, cigarette access, and legal knowledge questionnaire. That has been validated by the expert, and the reliability of the questionnaire; knowledge, attitude, cigarette access, and legal knowledge were 0.84, 0.81, 0.90, 0.79, and 0.92, respectively. The sample was probability sampling of youth age 15-18 years living in Lat-Yai sub-district Mueang Samut-Songkhram District Samut-Songkhram Province, 280 people. That selected using specific method. Descriptive statistics, such as percentage, frequency, SD, and Chi-Square were used in the analysis of data. The result: Most of the sample was male, 68.93%, the mean age was 16.83 years (SD = 0.97). The percentage of youth with smoking behavior was 39.64%. The personal factors of the parents, age, education level, and marital status were not related to the smoking behavior of youth in Lat- Yai sub-district. While the sex and occupation of parents were associated with smoking behavior of youth in Lat-Yai sub-district, statistically significant at 0.05 level. Knowledge of cigarettes factor, Attitude of cigarettes factor, cigarette access factor, and the factors of legal knowledge were associated with the smoking behavior of youth in Lad Yai sub-district, statistically significant at 0.05 level. The results of this research can be applied as a guideline to establishing anti-smoking patterns among youths, both those who smoke already and those who are likely to start smoking. This is to ensure continuity and efficiency in further action.

Keyword: Smoking behavior, Youth

¹Faculty of public health, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

²Department of public health, College of Allied Health Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

³School of Health Sciences, Sukhothai Thammathirat Open University

* Corresponding author: klarnarong.wong@vru.ac.th

บทนำ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้กำหนดให้ การติดบุหรี่ เป็นโรคเรื้อรังที่ต้องบำบัดรักษา เนื่องจากเป็นสาเหตุทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร แต่เป็นสาเหตุที่สามารถป้องกันได้ ทั่วโลกมีผู้เสียชีวิตจากสาเหตุการสูบบุหรี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกือบ 6 ล้านคนต่อปี หากไม่มีการควบคุมการสูบบุหรี่อย่างจริงจัง ในศตวรรษที่ 21 อาจมีผู้เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่มากกว่าหนึ่งพันล้านคน¹ สถานการณ์การสูบบุหรี่ของวัยรุ่นของโลกถือได้ว่ามีแนวโน้มที่สูงเพิ่มมากขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับสถานการณ์การสูบบุหรี่ที่เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จากรายงานพบว่า อัตราการสูบบุหรี่ของเพศชายมากกว่าเพศหญิง 4 เท่า โดยประมาณ ประกอบกับรายงานการสูบบุหรี่ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านในพื้นที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งยังคงพบว่าการสูบบุหรี่ของเยาวชนในประเทศเหล่านั้น ยังคงมีอัตราที่สูง² ประเทศไทยมีการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรไทยทุก 3 ปี พบว่า ร้อยละของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ถึง 2560 มีอัตราลดลง จากการพยากรณ์อัตราการสูบบุหรี่ของคนไทย ตั้งแต่ปี 2554 ถึงปี 2568 พบว่าตามแนวโน้มที่ผ่านมา อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จะลดลงเฉลี่ยปีละ 0.23 โดยลดลงจากร้อยละ 20.3 เป็นร้อยละ 17.5 แต่จะมีผู้สูบบุหรี่จำนวนมากถึง 10.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2568³ ทั้งนี้ในปี 2562 ข้อมูลสถิติความชุกของผู้

สูบบุหรี่ของวัยรุ่น อายุ 15 ปีขึ้นไป เขตสุขภาพที่ 5 พบว่า ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม มีสถานการณ์การสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอายุ 15 ปีขึ้นไปโดยมีอัตราการบริโภคยาสูบอยู่ที่ร้อยละ 7.76 มีอัตราการสูบบุหรี่มากที่สุด ได้แก่ หมู่ที่ 7 รองลงมาหมู่ที่ 9 และ 5 (ร้อยละ 16.03, 14.84 และ 13.39 ตามลำดับ) ในขณะที่อัตราการสูบบุหรี่น้อยที่สุด คือ หมู่ที่ 10 รองลงมาคือหมู่ที่ 4 และ 8 (ร้อยละ 1.78, 2.93 และ 4.94 ตามลำดับ)⁴ และจากการทบทวนวรรณกรรมและการเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องซึ่ง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ด้านทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ ด้านการเข้าถึงบุหรี่ และด้านการได้รับความรู้ทางกฎหมาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ อีกทั้งในพื้นที่ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ยังไม่มีการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชนในพื้นที่ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งยังคงมีปัญหการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น โดยในพื้นที่ตำบลลาดใหญ่มีพื้นที่ติดต่อกับเขตพื้นที่ที่ตั้งหอพักนักศึกษาและโรงเรียน วัดหลายแห่ง เพื่อนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้สร้างกลไกในการลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่แบบมีส่วนร่วมของเยาวชน ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการลด เลิก สูบบุหรี่ พร้อมทั้งได้ขอเสนอแนะในเชิงนโยบายในการนำไปสู่การปฏิบัติการลดปัจจัยเสี่ยงจากบุหรี่ของวัยรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ย ปัจจัยทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ย ปัจจัยด้านการเข้าถึงบุหรี่ย ปัจจัยด้านการได้รับความรู้ทางกฎหมายและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยของเยาวชน ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ย ปัจจัยทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ย ปัจจัยด้านการเข้าถึงบุหรี่ย ปัจจัยด้านการได้รับความรู้ทางกฎหมายกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ยของเยาวชน ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ทำการศึกษา ในระหว่างเดือนมิถุนายน – ตุลาคม 2563

ประชากรที่ศึกษา คือ เยาวชน ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุ 15 - 18 ปี ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 896 คน

ขนาดตัวอย่าง กำหนดโดยการใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Yamane)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{896}{3.24} = 276.54 \text{ คน โดยได้}$$

กำหนดเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 280 คน

วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เยาวชน ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง

สมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีอายุ 15 - 18 ปี จำนวน 280 คน

เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง สถานที่พักอาศัยและอาชีพของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องบุหรี่ย เป็นลักษณะข้อคำถามปลายปิด (Bloom, 1975) โดยมีระดับคะแนน คือ ถูก ผิด มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ย โดยมีตัวเลือกที่แบ่งระดับตาม Likert scale จำนวน 5 ระดับ สามารถเลือกได้เพียงคำตอบเดียว มีทั้งข้อคำถามเป็นเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเข้าถึงบุหรี่ย เป็นลักษณะข้อคำถามปลายปิดเกี่ยวกับการเข้าถึงบุหรี่ย มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 3 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับความรู้กฎหมายและข้อห้ามในการสูบบุหรี่ย เป็นลักษณะข้อคำถามปลายปิดเกี่ยวกับการได้รับความรู้กฎหมายและข้อห้ามในการสูบบุหรี่ย โดยมีระดับคะแนน คือ ถูก ผิด โดยตอบถูก ได้ 1 คะแนน ตอบผิดไม่ได้คะแนน มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 5 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ย เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ย โดยมีตัวเลือกที่แบ่งระดับ

ตาม Likert scale จำนวน 4 ระดับ สามารถเลือกได้เพียงคำตอบเดียว มีทั้งข้อคำถามเป็นเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 10 ข้อ

โดยแบบสอบถามได้ผ่านขั้นตอนการตรวจความตรงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และมีความเชื่อมั่นทั้งนี้โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ความรู้เรื่องบุหรี เท่ากับ 0.84, ทศนคติต่อการสูบบุหรี เท่ากับ 0.81 การเข้าถึงบุหรี เท่ากับ 0.90 ความรู้กฎหมายและข้อห้ามในการสูบบุหรี เท่ากับ 0.79 และพฤติกรรมการสูบบุหรี เท่ากับ 0.92

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากได้รับเอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 10 มิถุนายน 2563 – 10 ตุลาคม 2563 โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประสานงานพื้นที่การวิจัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลาดใหญ่ และประกาศรับสมัครผู้ช่วยนักวิจัย คือ นักศึกษาสาธารณสุขศาสตร์ชั้นปี 4 และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
2. ข้อมูลด้านปฐมภูมิ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต้นสังกัดในการออกหนังสือขออนุญาตเข้าพื้นที่วิจัย จากนั้นผู้วิจัยออกพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยพร้อมเอกสารการเข้าร่วมวิจัยโดยสมัครใจ เก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
3. ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานต้นสังกัดในการออกหนังสือขอข้อมูลสถานการณ์การสูบบุหรีของวัยรุ่นสำนักงาน

สาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงครามและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) สำหรับข้อมูลทั่วไป เพื่อหาจำนวน ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติทดสอบไค สแควร์ (chi – square test) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี ทศนคติเกี่ยวกับบุหรี การเข้าถึงบุหรีและการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับสูบบุหรี กับ พฤติกรรมการสูบบุหรีของเยาวชนในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

จริยธรรมการวิจัย ได้รับเอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม เลขที่โครงการวิจัย 12/2563 วันที่รับรอง 10 มิถุนายน 2563

ผลการวิจัย

ข้อมูลลักษณะประชากร กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นจำนวน 280 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.93 (193 คน) และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.07 (87 คน) มีอายุเฉลี่ย 16.83 $\pm$ 0.97 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในช่วง

มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 86.40 ผู้ปกครองมีสถานภาพสมรส มากที่สุด ร้อยละ 61.43 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 61.43

ระดับความรู้ ทักษะ การเข้าถึงบุหรื การรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรืของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับบุหรือยู่ในระดับสูง ร้อยละ 79.29 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 15.70 และน้อยสุด คือ ระดับต่ำ ร้อยละ 5 ตามลำดับ มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรือยู่ในระดับต่ำ มากที่สุด ร้อยละ 59.29 รองลงมาคือ ระดับปาน

กลาง ร้อยละ 33.57 และน้อยสุด คือ ระดับสูง ร้อยละ 7.14 ตามลำดับ วัยรุ่นส่วนใหญ่มีการ เข้าถึงบุหรือยู่ในระดับสูง ร้อยละ 80 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 16.07 และระดับต่ำ ร้อยละ 3.93 ตามลำดับ มีการรับรู้กฎหมาย เกี่ยวกับบุหรือยู่ในระดับสูง ร้อยละ 54.64 รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ร้อยละ 30.00 และ ระดับต่ำ ร้อยละ 15.36 ตามลำดับ รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ ทักษะ การเข้าถึงบุหรื การรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรืของวัยรุ่น

ตัวแปร	จำนวน (คน) (n=280)	ร้อยละ
ความรู้เกี่ยวกับบุหรื		
ระดับสูง (8-10 คะแนน)	222	79.29
ระดับปานกลาง (6-7 คะแนน)	44	15.70
ระดับต่ำ (≤ 5 คะแนน)	14	5.00
ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรื		
ระดับสูง (3.68-5 คะแนน)	63	22.50
ระดับปานกลาง (2.34 - 3.67 คะแนน)	187	66.79
ระดับน้อย (1.00 - 2.33 คะแนน)	30	10.71
การเข้าถึงบุหรื		
ระดับสูง (3 คะแนน)	224	80.00
ระดับปานกลาง (2 คะแนน)	45	16.07
ระดับต่ำ (≤ 1 คะแนน)	11	3.93
รับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรื		
ระดับสูง (4-5 คะแนน)	153	54.64
ระดับปานกลาง (3 คะแนน)	84	30.00
ระดับต่ำ (≤ 2 คะแนน)	43	15.36

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น พบว่า กลาง ร้อยละ 79.28 รองลงมา คือ ระดับต่ำ ร้อยละ 11.71 และระดับสูง ร้อยละ 9.01 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.71 และระดับสูง ร้อยละ 9.01 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

ตัวแปร	จำนวน (คน) (n=280)	ร้อยละ
การสูบบุหรี่		
สูบ	111	39.64
ไม่สูบ	169	60.36
พฤติกรรมการสูบบุหรี่		
ระดับสูง (3.01-4 คะแนน)	10	9.01
ระดับปานกลาง (2.01-3 คะแนน)	88	79.28
ระดับต่ำ (≤ 2 คะแนน)	13	11.71

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เพศ ของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วน อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	สูบบุหรี่ (n=111)		ไม่สูบ (n=169)		Chi-square	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ					4.70	0.03
ชาย	85	76.58	108	63.91		
หญิง	26	23.42	61	36.09		
อายุ (ปี)					12.35	0.11
14-17	14	12.61	75	44.38		
18-21	93	83.78	60	35.50		
>21	4	3.60	34	20.12		

ตัวแปร	สูบบุหรี่ (n=111)		ไม่สูบ (n=169)		Chi-square	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระดับการศึกษา					4.40	0.60
ไม่ได้เรียน	14	12.61	13	7.69		
ประถมศึกษา	35	31.53	4	2.37		
มัธยมศึกษาตอนต้น	41	36.94	33	19.53		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	21	18.92	64	37.87		
สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	55	32.54		
สถานภาพสมรส					11.25	0.06
สมรส	58	52.25	114	67.46		
หม้าย	19	17.12	5	2.96		
แยกกันอยู่	26	23.42	24	14.20		
หย่าร้าง	8	7.21	26	15.38		
อาชีพของผู้ปกครอง					23.75	0.001
ไม่ได้ทำงาน	19	17.12	4	2.37		
รับจ้าง	79	71.17	93	55.03		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1	0.90	9	5.33		
เกษตรกร	12	10.81	17	10.06		
อื่นๆ	-	-	46	27.22		

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ทศคดีเกี่ยวกับบุหรี่ การเข้าถึงบุหรี่ รับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรืกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ปัจจัยด้านระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรืของวัยรุ่น และ ระดับการเข้าถึงบุหรื ของวัยรุ่น มี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ ปัจจัยด้านทศคดีเกี่ยวกับบุหรื และปัจจัยด้านการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรื มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับบุหรื ทักษะเกี่ยวกับบุหรื การเข้าถึงบุหรื รับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรืกับพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	สูบบุหรื (n=111)		ไม่สูบบุหรื (n=169)		Chi-square	p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความรู้เกี่ยวกับบุหรื					10.20	0.03
ระดับสูง (8-10 คะแนน)	72	64.86	88	52.07		
ระดับปานกลาง (6-7 คะแนน)	30	28.83	39	23.08		
ระดับต่ำ (≤ 5 คะแนน)	9	8.11	42	24.85		
ทักษะเกี่ยวกับบุหรื					41.34	0.001
ระดับสูง (3.68-5 คะแนน)	29	26.13	30	10.71		
ระดับปานกลาง (2.34-3.67 คะแนน)	82	73.87	105	62.13		
ระดับน้อย (1.00 - 2.33 คะแนน)	-	-	34	20.12		
การเข้าถึงบุหรื					11.52	0.02
ระดับสูง (3 คะแนน)	-	-	56	33.14		
ระดับปานกลาง (2 คะแนน)	11	9.91	79	46.75		
ระดับต่ำ (≤ 1 คะแนน)	100	90.09	34	20.12		
รับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรื					42.18	0.001
ระดับสูง (4-5 คะแนน)	31	27.93	30	10.71		
ระดับปานกลาง (3 คะแนน)	80	72.07	64	37.87		
ระดับต่ำ (≤ 2 คะแนน)	-	-	75	44.38		

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย อภิปรายการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่น โดยนำเสนอ ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ และอาชีพของผู้ปกครอง โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากเยาวชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเพศชายถูกชักชวนอยากสู้อยากลอง ต้องการการยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิธร ชิดน้ายและคณะ⁵ ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่นจังหวัดอุดรดิตถ์พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรืของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ Nadia J. Sweis⁶ ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการสูบบุหรืของประชาชนในประเทศจอร์แดน พบว่า เพศ เป็นปัจจัยด้าน

ร่างกายที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

อาชีพของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น ในตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้งนี้เนื่องจากบางอาชีพของผู้ปกครองทำงานนอกบ้าน ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้วัยรุ่นมีโอกาสพบเพื่อนในสังคมที่มีการสูบบุหรี่หรืออยากลอง สอดคล้องกับผลการศึกษา Amiri P. และคณะ⁷ ที่ศึกษาประสบการณ์การสูบบุหรี่ครั้งแรกและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในอนาคตของวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงจากผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ในเขตเมือง ประเทศอิหร่าน พบว่า อาชีพของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ Mahdavian M. และคณะ⁸ ที่ศึกษาปัจจัยกำหนดพฤติกรรมเสี่ยงในเยาวชนที่อาศัยอยู่ใน Kerman ประเทศอิหร่าน ที่มีอายุระหว่าง 15 ถึง 29 ปีในปี 2556 พบว่า อาชีพและการงานของบิดาของเยาวชนมีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของการสูบบุหรี่ในเด็กผู้ชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องบุหรี่ จากการได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่จากในห้องเรียน และรับรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ จึงทำให้มีความรู้เรื่องการสูบบุหรี่ในระดับสูงจะส่งผลให้เกิดการ

หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ ในขณะเดียวกันหากวัยรุ่นไม่ใส่ใจหรือไม่สนใจในการรับความรู้ในช่องทางต่าง ๆ ก็จะมีพฤติกรรมสูบบุหรี่เช่นเดิมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กัลยา วิริยะ และคณะ⁹ ศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่กับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ Rahman Panahi และคณะ¹⁰ ศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาในหอพักของ Shahid Beheshti University of Medical Sciences ในปี 2559 พบว่า ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการบุหรี่ยของนักศึกษาในหอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ ของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่วัยรุ่นที่กำลังศึกษาและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีอาจารย์และผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Rahman Panahi และคณะ¹⁰ ศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาในหอพักของ Shahid Beheshti University of Medical Sciences ในปี 2559 พบว่า ทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับการบุหรี่ยของนักศึกษาในหอพัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสอดคล้องกับ ภักวรินทร์ ภักศิริสมบุญ และคณะ¹¹ ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบ

บุหรีของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภาคตะวันออก พบว่า พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่

การเข้าถึงบุหรีของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากบริเวณที่พักอาศัยและสถานศึกษาของวัยรุ่นส่วนใหญ่ มีร้านสะดวกซื้อ ร้านขายของชำ ร้านค้าพานิช หรืออื่น ๆ อีกมากมาย หรือแม้กระทั่งช่องทางการสั่งซื้อของออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ที่สามารถสั่งซื้อบุหรีได้อย่างง่ายและรวดเร็ว สอดคล้องกับการศึกษาของลักษมล ลักษณะวิมล และคณะ¹² ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของเยาวชน คือ การเข้าถึงบุหรีได้ง่าย การไม่เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมายห้ามขายบุหรีให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และสอดคล้องกับ อภิณัฐ ช้างกลางและคณะ¹³ วิเคราะห์สาเหตุเชิงพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า การหาซื้อได้ง่ายและความสามารถในการเข้าถึงกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนิสิตหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

การรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรี มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่มีช่องทางการได้รับความรู้ทางกฎหมายและข้อห้ามที่หลากหลาย สื่อต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา ในหมู่บ้านและในที่สาธารณะ เป็นต้น เมื่อวัยรุ่นมีการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรีในระดับสูงก็จะเกิดความกลัวหากฝ่าฝืน เช่น กรณีการซื้อขายบุหรีในเด็กต่ำกว่า 20 ปี หรือการจ้างวานให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ซื้อบุหรีหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งมีโทษปรับเงินตามกฎหมาย แต่ในทางตรงข้ามหากวัยรุ่นไม่มีการรับรู้หรือรับรู้ในระดับต่ำก็ยังคงพฤติกรรมสูบบุหรี่เช่นเดิม ซึ่งสอดคล้องกับลักษมล ลักษณะวิมล และคณะ¹² ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ตลอดจนสอดคล้องกับ อรรพรรณ วรอรุณ และคณะ¹⁴ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมตนเองในพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การรับรู้กฎระเบียบเรื่องบุหรีของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการควบคุมตนเองในพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการศึกษา เพศ ของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น และอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อลดพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหรือกลุ่มเป้าหมายอื่นได้ตามบริบท

2) ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ของวัยรุ่น ปัจจัยด้านการเข้าถึงบุหรี่ของวัยรุ่น ปัจจัยด้านทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ และ ปัจจัยด้านการรับรู้กฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสามารถนำผลการศึกษาดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรมในการดำเนินงานด้านการควบคุมการบริโภคบุหรี่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

4) การศึกษาครั้งต่อไป อาจนำเสนอการศึกษาวิจัยในรูปแบบของการวิจัยระดับวิทยา เชิงวิเคราะห์ เช่น การศึกษาวิจัยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ที่มีอัตราความชุกการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น หรืออาจเป็นการวิจัยเชิงสำรวจในการทำงานแบบมีส่วนร่วมตามสภาพจริงของทีมสุขภาพ โดยการนำข้อมูลการทำงานของทีมงานมาวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยที่มีผล หรือสาเหตุของการเริ่มสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่เป็นจริงมากขึ้น ครอบคลุมประเด็นของปัญหา ตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น ง่ายต่อการ

ดำเนินการวางแผนหาแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาของทีมสุขภาพได้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตลอดจนอธิการบดีและคณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ที่ให้โอกาสและสนับสนุน ให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์บุคลากรและพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ให้งานวิจัยนี้ มีความสมบูรณ์และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เอกสารอ้างอิง

- ศิริพร จินดารัตน์, ต่วนนุรมา หะมะ, พาริดาห์ ดาโอ๊ะ, กิรติ มอลอ และฤทัยชนนี สิทธิชัย. รูปแบบการเลิกบุหรี่ของผู้นำศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี. วารสารพยาบาล. 2563; 69(1): 28-35.
- มณฑา เก่งการพานิช, แสงเดือน สุวรรณรัมย์, ขวลา ภาณุตานนท์ ณ มหาสารคาม และธราดล เก่งการพานิช. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงในเขต

- กรุงเทพมหานคร. วารสารสุขศึกษา. 2557; 37(128): 29-44.
3. ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. มหาวิทยาลัยมหิดล. รายงานสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2562 [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 1 ตุลาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.trc.or.th/th/media/attachments/2020/07/19/...-2562.pdf>
4. งานควบคุมโรคไม่ติดต่อ. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม. รายงานความชุกของผู้สูบบุหรี่จังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ.2562 [อินเทอร์เน็ต]. สมุทรสงคราม: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสงคราม ; 2563 [เข้าถึงเมื่อ 12 กันยายน 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://skmo.moph.go.th>
5. ศศิธร ชิดนาคี และ วราภรณ์ ยศทวี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นจังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรธานี. 2561; 10(1): 83-93.
6. Nadia J. Sweis. Smoking Behavior among Jordanians: Physical, Psychological, Social, and Economic Reasons. Value in Health Regional. 2018; 16: 5-8.
7. Amiri P, Masihay-Akbar H, Jalali-Farahani S, Karimi M, Momenan AA, Azizi F. The first cigarette smoking experience and future smoking behaviors among adolescents with different parental risk: a longitudinal analysis in an urban Iranian population. International Journal of Behavioral Medicine. 2020 Dec;27(6):698-706.
8. Mahdavian M, Zolala F. Determinants of risky behaviors in youth: A gender-based study. International Journal of High Risk Behaviors and Addiction. 2017 Mar 31;6(1). DOI : 10.5812/ijhrba.23604
9. กัลยา วิริยะ, ประภาพร ชูกำเหนิด, และ อังศุมา อภิชาติ. ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่กับพฤติกรรมการสัมผัสบุหรี่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2562; 30(1): 66-74.
10. Rahman Panahi, Ali Ramezankhani, Mahmoud Tavousi, Fereshte Osmani and Shamsaddin Niknami. Knowledge and Attitude of Dormitory Students of Shahid Beheshti University of Medical Sciences about Smoking in 2016. Health Education and Health Promotion (HEHP). 2016; 4(1): 51-61.

- 11.ภัควรินทร์ ภัทรศิริสมบุรณ์, พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์. ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยใน กำกับของรัฐ ภาคตะวันออก. วารสาร สาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา. 2563; 15(2): 25-38.
- 12.ลักษมล ลักษณะวิมล, เรวดี เพชรศิริสัณฑ์, สายฝน เอกวรารังกูร และนัยนา หนูนิล. ปัจจัย ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ เยาวชน อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช. วารสารพยาบาล. 2563; 69(1): 1-9.
- 13.อภินัฐ ช้างกลาง และพิษณุอภิสมภารโยธิน. การวิเคราะห์สาเหตุเชิงพฤติกรรมที่มี ความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ นิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่ง หนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2561; 7: 111-129.
- 14.อรรธรณ วรอรุณ, ปิยะธิดา ขจรชัยกุล, นัตร สุนน พฤตมิถุนโณ, พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริม ศักดิ์ และ ศุภชัย ปิติกุลตั้ง. ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการควบคุมตนเองใน พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ในนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสาร สาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา. 2560; 12(2): 75-85.